

Knausgård, Karl Ove / **Kjøttets ingeniører** 04.6
Forlaget Oktober, ISBN 9788249527960, 330 s., indbundet, kr. 479,00 / 383,20

Dette er den første samling av Karl Ove Knausgårds essays siden "Sjelens Amerika" (2013) og "I kyklopenes land" (2018).

Som essayist har Karl Ove Knausgård en helt særegen evne til å skrive tett på eksistensen, om naturen, for eksempel om gresset, om trærne, om insektene rundt trærne og hvordan trærne om natten har et annet uttrykk, og derfra til trærne i kunsten, og videre ut til de største spørsmålene, om sjelen, om døden, om muligheten for evig liv, om kunstig intelligens og om tallenes plass i naturen. Også når han skriver om kunst og om hva romanen gjør, er det med et svimlende nærvær, en oppmerksomhet

for detaljene som uanstrengt og inspirert åpner de mest grunnleggende spørsmålene om kunsten og eksistensen på nye måter.

Ness, Ottar (red.) / **Håndbok i kvalitativ forskning :** 19
for psykologi, helsefag og sosialfag
Fagbokforlaget ISBN 9788245034868, 439 s., hæftet, kr. 843,00 / 674,40

Målet med kvalitativ forskning er å oppnå dypere og bredere forståelse av spesifikke begreper, forestillinger, fenomener og praksiser. Det handler som regel om mennesker - om bedre å forstå deres meninger, holdninger og erfaringer - i ulike historiske, kulturelle og sosiale kontekster. Det er en situert, fortolkende og transformerende virksomhet, hvor en rekke etiske og vitenskapsteoretiske overveielser må legges til grunn. Det hele er et stort og uoversiktlig landskap.

Målet med denne håndboken er derfor å hjelpe leseren og forskeren å navigere. I en overordnet psykologisk og helse- og sosialfaglig kontekst beveger forfatterne seg fra det generelle og teoretiske til det spesifikke og konkrete: Ulike paradigmer man kan utføre kvalitativ forskning innenfor, utforskes, og det reflekteres rundt overordnede konseptuelle problemstillinger. Men først og fremst presenteres en rekke ulike tilnærminger og metoder for kvalitativ forskning. Her handler det både om ulike måter å samle inn og analysere data på, og ulike måter å tolke og rapportere funn på.

"Håndbok i kvalitativ forskning" er en vitenskapelig antologi. Stoffet er presentert på en lett tilgjengelig måte, med utstrakt bruk av konkrete og praksisnære eksempler. Boken vil være nyttig for både forskere og studenter på alle nivåer.

Jarlert, Anders / **Erling Eidem, den personlige : bibelforskaren, ärkebiskopen, mystikern** 23
Carlssons Bokförlag ISBN 9789189826113, 320 s., indbundet, kr. 379,00 / 303,20

81 år gammel förrättade Erling Eidem den första tv-sända begravningen i Sverige, Dag Hammarskjölds jordfästning i Uppsala. Eidem gick därmed direkt ut i vardagsrummen runt om i världen. Men han var en omdiskuterad man och hade framställts som både nazist och antisemit. Själv framhöll han gärna sin otillräcklighet och beskrev sin livsinställning som att tjäna . En annan bild spreds av författaren Göran Tunström i romanen Prästungen: en liten man som gärna höll upp portarna med ett mildt leende. Eidem var ärkebiskop 1932-1950, men bibelforskare var han ständigt. Mystiker blev han med åren alltmör.

Här tecknas hans liv och gärning ur ett existentiellt perspektiv, eftersom just det existentiella för honom var identiskt med det personliga. Han föddes som Erling Andersson 1880 i Göteborg, studerade i bland annat Lund, Heidelberg, Berlin och Jena.

Anders Jarlert är professor emeritus i Lund, präst och författare till en rad böcker inom sin intressesfär. Bosatt i Göteborg.

Hagelund, Anniken / **Å studere arbeidsliv og velferdsstat** 30.1
Fagbokforlaget ISBN 9788245038132, 216 s., hæftet, kr. 449,00 / 359,20

Hvilken rolle spiller arbeidslivets organisasjoner for fordeling av velferd? Hva betyr velferdspolitik for kvinners arbeidslivsdeltakelse? Hvordan påvirker arbeidsinnvandringen arbeidsliv og velferdsstat? Og hvordan endrer arbeidslivet seg som resultat av økt digitalisering og automatisering? Denne boken viser hvor viktig det er å studere og forstå arbeidslivsorganisering og velferdssordninger i Norge, og hvordan dette kan gjøres. Den forklarer sentrale trekk ved norsk arbeidsliv og velferdsstat, hvordan institusjonene påvirker hverandre, og hvordan de utvikler seg og preger våre liv. Dette temaet er sentralt innen sosiologi, statsvitenskap, offentlig administrasjon og ledelse, arbeids- og velferdsfag og sosialt arbeid. Anniken Hagelund er professor i sosiologi ved Universitetet i Oslo.

Igland, Alf Kjetil (utg.) / *Brukseieren III : "Min egen kjære gutt!"* :
 Julia Fuhrs brev til sønnen : Julia Fuhrs brev til sønnen Sjur Fuhr 1927-29 30.2
 Novus Forlag ISBN 9788283901283, 226 s., hæftet, kr. 424,00 / 339,20

Juliane Fuhr (1873-1932) var for samtiden Fruen på Gartneriet. Hennes posisjon i bedriften og bysamfunnet var enestående. Brukseierfruens tidlige død var et stort tap for de mange hennes liv hadde berørt.

Sjur Klingenberg Fuhr (1908-1985) var den tredje av fire søsken. Han skulle ta over Gartneriet og studerte derfor vinlegging ved prestisjetunge høyskoler i Tyskland og Frankrike. I disse årene, fra 1927 til 1929, brevvekslet han flittig med sin mor. Hans brev er tapt, men han la hennes brev i

Gartneriets arkiv, der Alf Kjetil Igland fant dem nitti år senere.

De mer enn seksti brevene sier mye om det varme forholdet mellom mor og sønn, men de gir også et enestående innblikk i borgerskapets gode liv i en liten sørlandsby på 1920-tallet. Familien Fuhrs omgangskrets spiste sine gode middager, hygget seg i lystbåtene, spilte kort og levde tilsynelatende be.kymringsløst, tunge tider til tross.

Juliane Fuhr kunne selvsagt ikke vite at hennes brev skulle vekke interesse et lite hundreår senere, men nå fremtrer de mer som allmenne enn private Hun møter oss som et spontant og sjarmerende tidsvitne, og gir dermed et bidrag til forståelsen av en annen tid.

Igland har skrevet en lengre innledning for å sette brevene inn i en lokalhistorisk og familiær ramme. Han har gjort rede for praktisk talt alle de mer enn 200 personene som er nevnt i Juliane Fuhrs brev. De er presentert i et omfattende personregister, de fleste med fotografier. Her er det mye lokalhistorie fra gamle Grimstad.

Lund, Ingrid / *Det stille atferdsproblemet* :
 innagerende atferd i barnehage og skole (2. utg.) 37
 Fagbokforlaget ISBN 9788245047547, 168 s., hæftet, kr. 427,00 / 341,60

Denne boken retter søkelyset mot barn og unge som viser en innagerende atferd i barnehage og skole. De barna som ofte blir borte i en hektisk hverdag i barnehage og skole, og som noen ganger kan være litt for lett å gå forbi. Bakgrunnen for boken er et doktorgradsarbeid der blant annet barn og unges stemme har en sentral plass for å forstå innagerende atferd enda bedre.

I andre utgaven av boken er ny forskningsbasert kunnskap anvendt opp mot konkrete tiltak i barnehage og skole. I tillegg er fokuset i enda større grad rettet mot hvordan en kan forstå og handle i

møte med den innagerende atferden og legge til rette for trygge og gode barnehage- og skolemiljøer.

Ingrid Lund er professor i spesialpedagogikk ved Universitetet i Agder og har bred erfaring fra barnehage, skole og barne- og ungdomspsykiatrien.

Melvold, Anita / *Temainnganger i praksis - norsk for yrkesfag* :
 trinnvis beskrivelse av metoder og vurdering 37
 Fagbokforlaget ISBN 9788245047653, 192 s., hæftet, kr. 509,00 / 407,20

Temainnganger i praksis – norsk for yrkesfag beskriver en tematisk organisert norskundervisning på yrkesfaglig linje på vgs. Forfatterens første bok, *Temainnganger til norskfaget* (2020), ga en introduksjon til en slik tilnærming til norskundervisningen. Denne boka viser hva en tematisk organisering kan innebære rent praktisk og didaktisk i norsk på yrkesfag. Den inneholder detaljerte undervisningsopplegg med utgangspunkt i følgende tema:

Medborgerskap - Kritisk tenkning - Yrkesliv - Språk, makt og identitet - Språket som system og mulighet - Relasjoner - Eksamen, tentamen og norskmappe - Min ekspertise.

Boka vil være til god hjelp for å skape en helhetlig og engasjerende norskundervisning som er relevant for elevene og deres framtidige yrkeskarriere. Den vektlegger norskfaget både som dannelsesfag og som et yrkesforberedende fag.

Disse perspektivene drøftes i boka og gjenspeiles i de foreslåtte temaene. Boka har et eget kapittel om tilrettelegging i et mangfoldig klasserom.

Anita Melvold er lektor i norsk og religion og etikk ved Thora Storm vgs. i Trondheim. Hun har en mastergrad i nordisk litteratur fra NTNU og har undervist i norsk siden 2008.

Vibeke Sæther er lektor i norsk ved Thora Storm vgs. i Trondheim, med mastergrad i nordisk litteratur fra NTNU. Hun er mangeårig sensor og har jobbet for Udir med utvikling av kvalitetskriterier for læremidler i forbindelse med LK20.

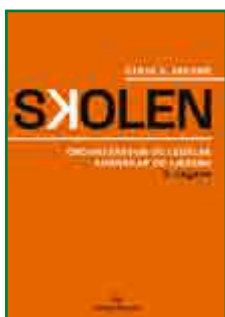

Hovdelien, Olav m.fl. / Religioner i barnehagen 37.24
 Fagbokforlaget ISBN 9788245051247, 184 s., hæftet, kr. 438,00 / 350,40

Religion spiller en nøkkelrolle i dagens samfunn i forbindelse med spørsmål som handler om kultur, identitet og verdier. Barnehagelærere trenger kunnskap om religion for å kunne håndtere religionstematikk på en profesjonelt akseptabel måte, og fremme respekt og forståelse for mangfoldet som finnes blant barna. Rammeplanen legger i den forbindelse vekt på at barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi.

“Religioner i barnehagen” er skrevet for barnehagelærerstudenter og ferdigutdannede barnehagelærere, som møter problemstillinger knyttet til religion i sin profesjonsutøvelse. Boken er også relevant for andre med interesse for religionens rolle i samfunnet.

Forfatterne er Olav Hovdelien, Tonje Baugerud, Katrine Giæver og Silje Lyngar Einarsen.

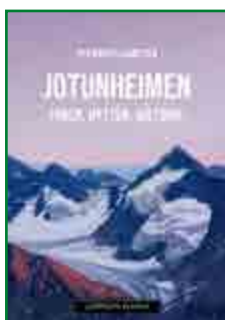
Irgens, Eirik J. / Skolen : organisasjon og ledelse, kunnskap og læring (2. utg.) 37.24
 Fagbokforlaget ISBN 9788245041439, 330 s., hæftet, kr. 618,00 / 494,40

“Skolen” er en nyansert, faglig solid, tankevekkende og velskrevet fagbok om skole og skoleledelse. Boka gir en oversikt over de viktigste retningene innenfor organisasjon og ledelse og drøfter hvilken innvirkning de kan ha på praksis i skole og utdanning.

Boka belyser hva som kjennetegner god praksis, mulige dilemmaer når ideer om styring møter forventninger om lokal frihet, og hvordan vi kan ivareta skolens doble samfunnsoppdrag – utdanning og danning. Andreutgaven er oppdatert i henhold til nyere utvikling og forskning. Stikkord i marginen gjør det lettere å orientere seg i stoffet, og refleksjonsspørsmål etter kapitler gjør det enklere å relatere

stoffet til praksis og bruke boka i undervisning.

Boka består av seks deler. Del 1 tar opp de dominerende synene på norsk skole. Del 2 handler om styring og kontroll. Del 3 ser på alternative teorier; blant annet om lærende organisasjoner. Del 4 fokuserer på hva det vil si å utvikle god ledelse. Del 5 handler om den gode praksis. Del 6 oppsummerer og avslutter med det toøyde perspektivet; skole som både kunst og vitenskap.

Lauritzen, Per Roger / Jotunheimen : turer, hytter og historie 45.4
 Cappelen Damm ISBN 9788202826758, 127 s., hæftet, kr. 269,00 / 215,20

Jotunheimen er både majestetisk og fryktinngytende, og den største nasjonalparken i Norge. Med sine ruvende topper og mange utfordrende turmuligheter, er denne villmarken en drøm for turgåere. Her er de høyeste fjelltoppene i landet, store isbreer, hundrevis av elver og fiskevann, og et rikt dyre- og planteliv. Midt i dette villmarksområdet står Galdhøpiggen, det høyeste fjellet i Nord-Europa omringet av isbreer og krystallklare fjellvann. Jotunheimen er et eventyrlig stykke Norge med unike muligheter til å oppleve uberørt natur og er et must for eventyrlystne og spenningsøkende frilutentusiaster. I denne boka får du oversikt over de fineste turene og de koseligste hyttene, alt krydret

med beste historiene. Norge har enormt mange opplevelsesmuligheter, derfor starter vi en ny serie Cappelen Damms små turbøker med små, korte bøker i A6-format om noen av alle disse tusenvis av ting du kan oppleve.

Bøkene er så små at du kan ha dem i lomma eller i sekken når du er på tur.

Neregård, Fredrik / Kebnekaise : vandringsguide og högalpin karta 45.8
 Calazo ISBN 9789189079687, 64 s., indbundet, kr. 219,00 / 175,20

Den här guiden består av en bok och en karta som tillsammans ger dig all nödvändig information för att lyckas med en bestigning av Kebnekaise. Utöver beskrivningar av de olika vägarna till sydtoppen ges många tips på dagsturer kring Kebnekaise fjällstation. Du kan också läsa om olika alternativa vägar att vandra mellan utgångspunkten Nikkaluokta och fjällstationen.

Den medföljande kartan är tryckt på vattentålig tyvek och har två sidor. Den ena sidan är mycket detaljerad i skala 1:20 000 och visar terrängen närmast själva fjällstationen. Den andra sidan av kartan

är i skala 1:50 000 och ger en större överblick.

Texterna i boken är skrivna av författaren och fotografen Fredrik Neregård. Han har skrivit flera populära guideböcker om vandring i fjällen.

Fjeld, Hauk Are / En klimabok du orker å lese
Fagbokforlaget ISBN 9788245051186, 176 s., hæftet, kr. 280,00 / 224,00

50.1

En klimabok du orker å lese er en lettlest bok som svarer på de viktigste spørsmålene om klima. Den oppsummerer klimautfordringen, tar for seg de viktigste klimamytene og gir tips til hvordan både du og samfunnet kan kutte utslippene. Den er et friskt pust i en ellers dyster klimadebatt, og gir deg troen på at klimakrisen kan løses. Bokas fokus er løsningsorientert og lesere får ikke bare svar, men også verktøy til å delta i klimadiskusjoner. Boka gir et helhetlig bilde av klimautfordringen og har fått ros for å gi en bedre oversikt og optimistisk innstilling til klima. Hauk Are Fjeld, Julie Marie Følstad og Julie Malene Fusdahl har til sammen holdt over tusen foredrag om klima. De er utdannet innen statsvitenskap, biologi og bærekraftig finans. I 2023 ble de nominert til Naturviterprisen og kåret til Ledestjerner av Dagens Næringsliv. Boka er grundig faktasjekket av norske forskningsmiljøer. Dette er bokas andre opplag, med oppdaterte tall for 2024. Ifølge FN er dette tiåret avgjørende for fremtiden. Kanskje er det menneskets viktigste tiår.

Sandbakk, Øyvind / Innføring i treningsfysiologi
Fagbokforlaget ISBN 9788245037944, 319 s., hæftet, kr. 675,00 / 540,00

61

“Innføring i treningsfysiologi” er en lærebok som beskriver kroppens anatomi, fysiologiske responser under fysisk aktivitet og tilpasninger som skjer ved systematisk trening. Boka beskriver treningsfysiologi på en helhetlig måte og dekker fysiologipensum i mange emner innen idretts- og helsevitenskaplige retninger på bachelornivå, i tillegg til personlig trener-utdanninger og idrettens egne utdanninger. Bokas første del beskriver energiomsetningen, respirasjonssystemet, sirkulasjonssystemet, det nevro-muskulære systemet og hormonsystemet. Deretter diskuteres effektene av aerob og anaerob utholdenhetstrening, styrketrening og ulike miljømessige påvirkninger på kroppens funksjoner og prestasjonsevne. Forfatterne er Øyvind og Silvana Bucher Sandbakk. Øyvind er professor ved Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap ved NTNU og leder for Senter for toppidrettsforskning. Silvana er førsteamanuensis i kroppsøving og idrett ved NTNU.

Björklund, Anders / Skrotbilar och gamla jänkare :
om hängivna samlare och deras fordon
Carlssons Bokförlag ISBN 9789189826144, 186 s., indbundet, kr. 398,00 / 318,40

62.72209

I denna utökade upplaga av “Skrotbilar och rättsoffor” återfinns ett nytt avsnitt där möten med bilentusiaster skildras. Här presenteras skrotbilar, pilsnerbilar och rättsoffor som till det yttre är uppenbara skrothögar, men något helt annat under det miserabla skalet. Detta antyder ett generationsskifte: Här är det unga personer med fantasi och tekniskt kunnande som på nya sätt manipulerar sina fordon genom att vända upp och ner på begreppen estetik och autenticitet. Hur kommer detta sig? undrar författaren i denna rikt illustrerade bok. Anders Björklund är etnolog, författare med en rad utgivna böcker bakom sig, och tidigare museichef, senast på Etnologiska museet. Han älskar bilar, helst av äldre modell. Bosatt i Saltsjö-Duvnäs utanför Stockholm.

Klausen, Ann Kristin / Lovundbåten
Museumsforlaget ISBN 9788283051407, 230 s., indbundet, kr. 452,00 / 361,60

62.8

I august 1976 ble noen trebiter gravd opp i strandkanten på øya Lovund på Helgelandskysten. Bitene var rester av en gammel, klinkbygd båt. Funnet vakte stort engasjement på øya, og en interessegruppe ble dannet for å få båten gravd fram og stilt ut, i samarbeid med de arkeologiske fagmiljøene. Båten ble imidlertid liggende på funnstedet helt fram til 2017. Prøver viste at den var bygget av eik fra Agder, trolig av treverk hugd på midten av 1400-tallet. Etter utgravningen ble originaldelene konservert, først i voksbad og deretter ved frysetørring. Et nytt museum rommer nå Lovundbåten, den eneste norske middelalderbåten som er bevart og utstilt. Denne boka handler om Lovundbåten i fortid og nåtid. Båten settes i sammenheng med vår kystkultur, med tema som bosetting, handel, sentrum og periferi samt kulturminnevern. Fartøy har hatt svært stor betydning for landsdelen, men det er gjort påfallende få funn. Forfatteren har intervjuet mange av dem som har fulgt båten fra funnet og fram gjennom utgravningen. Men mange spørsmål står ubesvart: Hvem brukte båten, hvorfor sank den – og hvorfor på Lovund?

Lund, Fredrik / *Some houses : 42 houses by Fredrik Lund*
 Fagbokforlaget ISBN 9788245045925, 252 s., hæftet, kr. 739,00 / 591,20

71

Humans excel at designing and constructing technological marvels like cars and aeroplanes. Yet, when it comes to the very houses we live in, do we apply the same level of creativity and bold innovation? Or are we too constrained by notions of how we think things ought to be?

In this beautiful book, architect and professor Fredrik Lund explores the concept of constructing homes that not only offer a refuge of tranquillity in our hectic, modern lives but also blur the boundaries between indoor and outdoor living. Imagine houses with internal gardens, spaces that exist in a liminal state between inside and outside—where being indoors feels like an embrace with nature.

Lund presents a unique approach to designing homes, drawing inspiration from the traditional Norwegian outbuildings, barns, and sawmills. He invites the reader into a vibrant world of unexpected delights, masterful woodwork, poetic expression, and an enhanced quality of life nestled in silence. Through his adept use of simple lines, Lund brings these houses to life, making them both accessible and vivid.

Five renowned architects – Hector Fernandez Elorza, Siri Moseng, Nathan Romero Muelas, Mads Øiern, and Christoffer Harlang – contribute with essays where they offer their reflections on Lund's drawings and ideas, along with broader musings on houses and design.

This book addresses architecture students, practising architects, and anyone passionate about the pursuit of thoughtful, well-designed living spaces.

Fredrik Lund is a practising architect and a professor of architecture at the Norwegian University of Science and Technology (NTNU) in Trondheim.

Lium, Randi Nygaard / *Broderi som kunstuttrykk*
 Museumsforlaget ISBN 9788283051544, 224 s., indbundet, kr. 519,00 / 415,20

76

Mestere med nål og tråd har skapt enestående broderikunst over hele verden, fra kinesisk silkebroderi til samisk perlebroderi, og fra afrikansk broderi på bark til norsk ullbroderi på forklær. Broderiet har gjennom tidene vært et anerkjent kunsthåndverk.

I dag er broderiet synlig i samtidskunsten. Det er til stede på separatutstillinger i museer og gallerier, og det blir sendt ut for å representere Norge i utlandet. Med broderi kan man skape et bilde, figurativt eller nonfigurativt. Det kan broderes på nytt og fint tøy, eller på tøy som har vært brukt. Garnet kan være tykt eller tynt, håndspunnet og plantefarget eller maskinspunnet og kjemisk

farget. Kunstnerne tar tak i broderiet ut ifra sitt eget ståsted, og trækker opp sin egen sti mot nyskapende og originale tekstile billeduttrykk.

Dette er en historiebok om broderi - fra arkeologisk materiale i oldtiden, renessansens broderi på drakter, kunstbroderiet til Arts- and Crafts-bevegelsen på slutten av 1800-tallet, til nye strømninger i broderi på dagens samtidskunstscene. Boka viser vei inn til en kunstform og et tekstilt kunsthåndverk som er høyst relevant.

Sommar, Ingrid / *Designaktivisten :*
 Annika Heijkenskjöld, pionjären som pratade form med både folket och proffsen
 Historiska Media ISBN 9789180504898, 325 s., indbundet, kr. 353,00 / 282,40

76

Mellan 1964 och 1989 basade Annika Heijkenskjöld för Form/Design Center i Malmö och satte fart på diskussionerna om svensk design.

Hur påverkar prylarna vår vardag? Är de bra för miljön? Kan de bli bättre?

Raskt växte verksamheten till en livlig mötesplats för formgivare, intresserad allmänhet och beslutsfattare. Under hennes tid vid rodret producerades 551 utställningar som sågs av nästan fem miljoner besökare.

I journalisten och författaren Ingrid Sommars berättelse träder fembarnsmamman och designaktivisten Annika Heijkenskjöld fram som ett drivande nav i svensk designhistoria. En sann pionjär, vars hjärtefrågor idag är mer aktuella än någonsin.

Ericson-Roos, Catarina / Ragnar Ulfung : jag måste sjunga anners dörr jag
Carlssons Bokförlag ISBN 9789189826151, 313 s., inbunden, kr. 398,00 / 318,40

78

Den norsk-svenske operasångaren Ragnar Ulfung, idag över 90 år, tillhör de stora rösterna, både på Kungliga Operan i Stockholm och internationellt. Här följer författaren honom från de första trevande försöken i Oslo under 1940-talet och genom hans fortsatta karriär.

Ulfung har varit en centralgestalt inom operan under decennier i Stockholm där han varje år bjöd på nya mäktiga upplevelser. Han var i nästan lika hög grad skådespelare som operasångare. Han hade bärande roller som Cavaradossi i Puccinis Tosca, Mime i Wagners Siegfried, Herodes i Strauss/Wil-des Salome och Hoffman i Offenbachs Hoffmanns äventyr.

Genom sitt djupa engagemang har han även gjort något så ovanligt som en karriär i vad andra såg som biroller. Berömt är även hans italienska sångideal.

Catarina Ericson-Roos hörde redan som trettonåring Ulfung för första gången, då som Gustav III i Maskeradbalen. Därefter har hon lyssnat på och sett honom under nästan 50 år. Catarina är författare och har skrivit flera lovordade större biografier över välkända operasångare, senast om Kjerstin Dellert.

Catarina är bosatt i Uppsala och har tidigare bland annat arbetat som överbibliotekarie och chef för Stockholms universitetsbibliotek.

Efterskrift av Erik Schüldt, välkänd radioröst och barnbarn till Ulfung. Företal av ekonomiprofessorn och författaren Nils-Göran Olve.

Tjønnedal, Anne / Idretts sosiologi
Fagbokforlaget ISBN 9788245046083, 280 s., hæftet, kr. 539,00 / 431,20

79.6

Idrett og fysisk aktivitet er sentralt i manges liv. Politisk anses det som viktig for folkehelsen, og den organiserte idretten er også en nøkkelinstitusjon i frivillighetskulturen. En svært stor andel av barn og unge er innom den organiserte idretten i løpet av oppveksten, men deltakelsen varierer med faktorer som kjønn, alder, etnisitet og funksjonsnivå. Samtidig vokser det fram trenings- og aktivitetsformer på siden av den organiserte idretten. Toppidrett er i økende grad et produkt som selges på et marked for underholdning og opplevelser.

I denne boka belyses slike prosesser i et sosiologisk perspektiv. Hva er meningen med idrett?

Hvordan er den organisert? Hva er konsekvensen av profesjonalisering, digitalisering og teknologisering av idretten? Er idretten for alle, eller bidrar den til å understreke og forsterke sosial ulikhet?

Boka er interessant for studenter og lærere i idrett og samfunn, idretts sosiologi eller andre idrettsrelaterte emner og temaer. Den er også viktig for alle som ønsker mer innsikt i den norske idrettsmodellens karakter og utvikling, og hvilke utfordringer idretten står overfor.

Arve Hjelseth er professor i idretts sosiologi ved NTNU i Trondheim.

Lone Friis Thing er professor i idretts sosiologi og instituttleder ved Institutt for idrett og samfunnsvitenskap, NIH, Oslo.

Anne Tjønnedal er professor i idretts sosiologi ved Nord universitet i Bodø.

Uri, Helene / Jeg naken drakk : rapport om kvinner, menn og litteratur
Gyldendal Norsk Forlag ISBN 9788205598744, 214 s., inbunden, kr. 439,00 / 351,20

81

Kan man se om en bok er skrevet av en kvinne eller mann?

18 000 norske romaner er gransket, og svaret finner du i dette fyrverkeriet av av en forskningsrapport, direkte inne fra samtidslitteraturen. Helene Uri har i samarbeid med Nasjonalbibliotekets Lars G Johnsen brukt nye, digitale metoder på på tusenvis av norske romaner, og avslørt skjulte mønstre. Mønstre som sladrer om verdier og vaner - og som påvirker vår opplevelse av litteraturen og forståelse av verden.

Hvilken norsk forfatter har for eksempel rikelig med kvinnelår i sine romaner, men forsvinnende få mannlår? Nøyaktig hvilke ord brukes i skjønnlitteraturen når seksuell handling skal beskrives? Hvilken forfatter banner mest? Hvem kan sies å være den norske Hemingway, med flest barske, korthugde setninger?

Og hva betyr egentlig den mystiske tittelen?

Forbered deg på humring, aha-opplevelser og et møte med egne fordommer!

Nordin, Svante / Frans G. Bengtsson :

nya perspektiv på författaren till Röde Orm

Bokförlaget Stolpe ISBN 9789189696853, 250 s., inbundet, kr. 365,00 / 292,00

81.7

Att Frans G. Bengtsson skrev "Röde Orm" vet de flesta, en bok som fortfarande läses av många och som har präglat bilden av vikingatiden i vår litterära fantasi. Men vem var Frans G. Bengtsson egentligen, och hur ser det litterära arvet efter honom ut?

I fyra essäer får vi veta mer om Frans G. Bengtssons liv och författarskap ur olika perspektiv. Svante Nordin intresserar sig för den dubbla bilden av Bengtsson i sin inledande text å ena sidan stämplad som reaktionär och ogillad av kritikerna, och å andra sidan älskad av läsarna med böcker som gick ut i ständigt nya upplagor och översättningar till andra språk. Anita Henriksson lyfter fram ett arkivfynd bestående av femtio kärleksbrev från Frans G. Bengtsson. Brevet finns också med i fulltext i boken. Matthew Norris skriver om Bengtssons vikingar ur ett lärdomshistoriskt perspektiv med särskilt fokus på samtidens historiska syn på vikingatiden. Slutligen får vi av Patrik Andersson, Johan Asp och Gustaf Fryksén en arkivhistorisk guidning i Frans G. Bengtssons voluminösa boksamling som i dag förvaras i Gullspångs kommunbibliotek. Essän kartlägger hur Frans G. Bengtssons egen läsning såg ut, och vilka böcker som inspirerade honom i hans författarskap.

Eikemo, Marit / Vi er brødrene Eikemo : roman

Samlaget ISBN 9788234012174, 245 s., inbundet, kr. 468,00 / 374,40

85

Det er lys i vindauget i tredje etasje i Berjaflotvegen 9. Der står Per Eikemo, 86 år gammel, og ser ut over Odda. Dette er ikkje hans tid, og det er ikkje lenger det Odda han kjenner. Men huset står, huset som far hans bygde, og som Per sjølv måtte overta som 14-åring da faren døydde. Her voks han opp, saman med dei fire brørne sine, den eine villare enn den andre. Dei har halde det gåande med husbygging, idrettslag, amerikareiser og maratonløp. Dei fire etasjane har alltid vore fulle av liv og prosjekt. No er det berre Per igjen i huset - og klokka som stadig tikkar og går. Marit Eikemo, som sjølv voks opp i Berjaflotvegen 9, har skrivne ei underhaldande og rørende forteljing om eit hus, ein familie og ein industriad. Boka er ein sørgjesong og ei kjærleikshistorie om alt som går tapt, om det som formar oss og om krafta som held oss i live.

Nesbø, Jo / Kongen av Os : roman

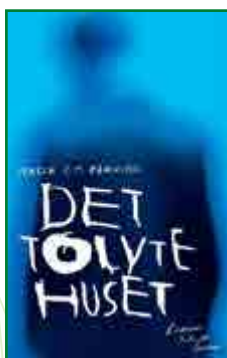
Aschehoug ISBN 9788203451898, 442 s., inbundet, kr. 479,00 / 383,20

85

På mange vis har brødrene Carl og Roy Opgard hatt suksess i livet. Så mye suksess som det er mulig å ha i ei lita bygd som Os, i alle fall. Carl er sjef for bygdas råflotte spahotell, mens Roy driver bensinstasjonen og har planen klar for en fornøylespark med berg- og dalbane. Men da det ligger an til at den nye riksveien vil bli lagt utenfor bygda, må noe gjøres, selv om metodene som kreves er skitne. Heldigvis har brødrene litt erfaring med den slags.

Samtidig har lensmannen fått tak i ny teknologi som han mener kan bevise at brødrene står bak en rekke drap som ligger tilbake i tid. Og flere skal det bli. Det er som Roy sier om berg- og dalbanen: «Når den først har starta, er det for seint å hoppe av.»

Kongen av Os er en storslått og heftig spenningsroman om lojalitet, familieband, sterk kjærlighet og kamp mot mektige krefter. Den tar oss med til ei bygd i krise og forteller historien om to brødre som står i fare for å miste alt de har kjempet for. Det er en roman om fortapte sjeler og et høyt antall drepte.

Rønning, Malin C.M. / Det tolvte huset

Forlaget Oktober ISBN 9788249527878, 311 s., inbundet, kr. 456,00 / 364,80

85

Molli er tilbake i hjembyen for første gang på flere år. Broren Bill ligger i dyp søvn med alt mulig kobla til kroppen og et blåmerke forma som et fotavtrykk på ryggen. Bill ble funnet ved elva, han lå der sammen med lb. lb hadde fortsatt sprøyta mellom tærne, kroppen var kald. Det lå ei jernstang på bakken ved sida av. Det starter i barndommen da mamma Karla blir valgt av en forferdelig mann. Karla, Bill og Molli flytter inn i Franks hus, så kommer det forferdelige til syne. Men det finnes et barn i speilet som maner noe fram. Elva renner gjennom sommeren. Sola brenner over asfaltplassen. Alt glimrer som en nattehimmel. Og ved utløpet av elva skimtes Galgeholmen, der de fredløse ligger i jorda og en kvinne ble brent på bålet i 1623 for å ha ønsket noen død.

Med "Det tolvte huset" har Malin C.M. Rønning skrevet en rå og bevegende roman om en bror og en søster, om voldens ødeleggende grep om virkeligheten og om å overleve barndommen.

Hergren, Moa / Syskonfejden
Nordsteds ISBN 9789113125169, 318 s., indbundet, kr. 369,00 / 295,20

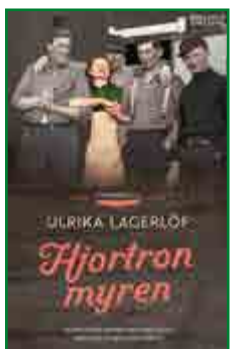
87

Moa Hergren, vars bok Skilsmässan nominerades till Årets bok 2021, är tillbaka med en mästerlig roman om relationers skörhet och om hur de människor vi borde känna allra bäst ibland kan kännas som totala främlingar.

Efter pappans död samlas de tre syskonen, Ullis, Andrea och Rasmus hemma i barndomshemmet. Det är mammas födelsedag och familjen som är kvar strävar efter att försöka hitta sina roller. Men det är lättare sagt än gjort.

Mellansystern Andrea kämpar nu med att komma in i den närhet mamma och hennes storasyster Ullis alltid har haft. Det verkar inte spela någon roll hur mycket hon anstränger sig, hon känner sig ändå utanför. Ulrika i sin tur ser en lillasyster som fått allt, varit pappans ögonsten och jämt får sin vilja igenom, men verkar trots det aldrig nöjd. Och hur har sladdisen Rasmus liv egentligen påverkats av att stå i skuggan av systrarnas kamp om uppmärksamhet och bekräftelse.

När det upptäcks att saker mystiskt försvunnit ur barndomshemmet ställs allt på ända. Tre vitt skilda barndomsupplevelser brakar samman. Men vem äger egentligen den rätta bilden av en barndom? Vilka händelser har man hållits utanför? Kan man alltid lita på sitt minne? Och vad är man egentligen skyldig sina syskon?

Lagerlöf, Ulrika / Hjortronmyren
Romanus & Selling ISBN 9789189771673, 408 s., indbundet, kr. 369,00 / 295,20

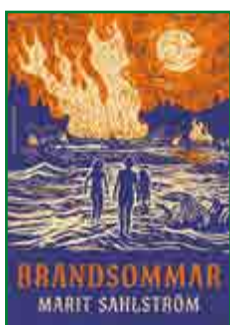
87

En historisk roman om storslagen skog och svindlande kärlek.

1938 tvingas den unga flickan Siv bli kocka i en skogshuggarkoja i Västerbotten. Långt ute i skogen i sträng kyla ska hon hålla rent och sätta mat på bordet till tio män. Det blir en omvälvande upplevelse där både frigörelse och hennes livs kärlek väntar.

2022 skickas Uppsalabon Eva till Västerbotten av sin arbetsgivare för att dämpa vilda protester mot en av skogsbolagets avverkningar. När motsättningarna skärps måste hon möta media, miljöaktivister och samebyn, men i spåren av konflikten hittar hon också ledtrådar till sin egen släkthistoria.

”Hjortronmyren” är den första delen i serien ”Timmerfolk”, en romansvit där kvinnorna står i centrum i berättelsen om den storslagna svenska skogen och de konflikter som omger den.

Sahlström, Marit / Brandsommar
Ordfront ISBN 9789177754046, 270 s., indbundet, kr. 359,00 / 287,20

87

Det är juli och hettan ligger obönhörlig över Sverige. I Hälsingland rasar en stor skogsbrand och i en av byarna nära brandområdet bor trettonåriga Leonora med sin familj. De vuxna är upptagna av väderleksrapporter och vindriktningar så barnen får klara sig själva. Leo och hennes vänner Miriam och Noel använder friheten till att utmana gränser, denna sommar som luktar brandrök och undergång. Vad hinner de göra innan allt är för sent?

Till slut når branden byn och alla lämnar brådstörtat sina hus men Miriam och hennes familj är inte med bland de som kommer ut. Nästan 500 personer saknas och befaras ha omkommit i elden. Länsstyrelsen har spärrat av området då gifter från fabriker och gruvor kontaminerat marken och grundvattnet. Av de tusentals personer som har evakuerats kan ingen återvända hem.

15 år senare jobbar Leo som forskningsassistent. Minnena av den stora brandkatastrofen plågar henne än. Trots alla ansträngningar har hon inte fått veta vad som har hänt med Miriam. Fast besluten att få svar lyckas Leo ta sig in i det övervakade området, hennes barndomsmarker. Bland knäckta vindkraftverk, trasiga studs mattor och faluröda väggar söndersprängda av växtlighet letar hon efter sanningen.

I ”Brandsommar” möter vi en skälvande ny tid. Det är en berättelse om vänskap och förlust, och om obeveklig hetta i spåren av klimatförändringarna.

Fretheim, Thorstein / Kontekstualisering : studier i norsk talespråkpragmatikk og talespråkgrammatikk
 Novus Forlag ISBN 9788283901405, 390 s., hæftet, kr. 599,00 / 479,20

89.55

Forståelsen av talespråklige ytringer blir mulig ved at vi som språkbrukere tar hensyn til noen samvirkende lingvistiske verktøy som gjør det enkelt å tilpasse semantikken i ytringen til en eksisterende kontekst, men denne boka legger særlig vekt på at disse virkemidlene også bidrar til å skape en mental kontekst som adressaten må ta hensyn til i sin pragmatiske bearbeidelse av ytringer. Intonasjon og modalpartikler kontekstualiserer ved å samvirke med syntaktisk struktur slik at det blir mulig å trekke de slutningene om produsentens budskap som gjør en ytring relevant for adressaten. Det blir vist hvordan østnorsk intonasjonsstruktur samspiller med syntaks og modalpartikler for å sikre en tolkning hos mottakeren som samsvarer på best mulig vis med produsentens intensjon. Intonasjonsstrukturen i en talt ytring bestemmer vår oppfatning av hvordan ny og kjent informasjon er fordelt i ytringer, den gir føringer for våre slutninger om produsentens personlige holdning til det kognitive innholdet, og den forteller noe om hva slags talehandling som utføres. Og intonasjon gjør dette på måter som er ukjente for de fleste språkinteresserte nordmenn. Studiet av norsk talespråk på våre universiteter og høyskoler lider under at undervisere i morsmålet mangler kunnskap om intonasjonsmønstrenes form og funksjon.

Ilimakunnas, Johanna / Flitiga och sysslösa : essäer om 1700-talets Europa
 Apell ISBN 9789198815054, 310 s., inbundet, kr. 382,00 / 305,60

90

Hur kunde det dagliga livet i 1700-talets Europa te sig? Med hjälp av korrespondens, dagböcker och räkenskaper, men också av föremål, konst och hantverk, ger Johanna Ilimakunnas en inblick i människors vardag – deras sysslor och sysslöshet. Hon presenterar tidens olika göromål och låter läsaren möta enskilda levnadsöden. Flertalet är adels- och ståndspersoner som levde i Stockholm och på den svenska landsbygden. De hade möjlighet att konsumera lyxvaror som siden och spetsar från Paris men ägnade sig även åt handarbete, läsning och trädgårdsarbete. Johanna Ilimakunnas bjuder in till herrgårdarnas och stadspalatsens rumsliga hierarkier, med storslagna salar för sällskapsliv och baler samt rum av mer privat karaktär där det kunde diskuteras politik och affärer. Läsaren får också insyn i tidens uppfostringsideal och de studier som bedrevs, möter familjens strukturer – generationsöverskridande och i omfattande nätverk – samt tar del av måltidernas och dukningarnas betydelse. Denna mångfacetterade essäsamling är rikt illustrerad med porträtt och interiörer, målningar och gravyrer, fascinerande nedslag i 1700-talets små och stora världar av vardagsbestyr.

Jørgensen, Roger (red.) / Fragmenter av Nord-Norges fortid
 Orkana Akademisk ISBN 9788281045941, 359 s., inbundet, kr. 424,00 / 339,20

95.3

Norges arktiske universitetsmuseum (tidligere Tromsø Museum) har siden opprettelsen for 150 år siden samlet inn, forvaltet og forsket på arkeologiske gjenstander fra Nord-Norge nord for Rana. I egenskap av å være landsdelsmuseum er det etablert samlinger som omfatter flere hundre tusen gjenstander. De er den eneste direkte kilden til mange tusen års forhistorie, men funnene er også utgangspunkt for å se og forstå andre sider ved samfunnet enn det som etter hvert kan leses ut av skrevne dokumenter. Denne boken er en hyllest til de arkeologiske samlingene. I 14 artikler, skrevet av arkeologer ved UiT Norges arktiske universitet, presenteres et utvalg av de tilhørte uendelig mange fortellingene om landsdelens forhistorie som gjenstandene rommer. Det unike ved materialet er fanget i gjenstandsportretter av museets fotograf, Mari Karlstad. Redaktører er Marianne Skandfer, Inger Storli og Roger Jørgensen.

Tjärnlund, Nils Johan / Svea rikets skattkammare :
kartor över Sala silvergruva från 1719 och 1731

Bokförlaget Stolpe ISBN 9789189696891, 110 s., inbundet, kr. 362,00 / 289,60

95.6

Sala silvergruva utvecklades på Gustav Vasas tid till en storslagen anläggning som kom att forma ett samhälle och sysselsätta hela familjer. Ett enormt vattensystem byggdes upp och försåg gruvan och hyttan med kraft. Men det var inte bara staden Sala och dess omgivande landskap som påverkades gruvan kom att få betydelse för hela Sveriges ekonomi och kultur.

Nils Johan Tjärnlund ger oss i en nyskriven essä inblick i det historiska arvet från gruvan, som i olika former fortsatte att producera värdefulla resurser ända fram till mitten av 1900-talet. Utöver denna essä består boken av återgivningar av två grundligt illustrerade och kolorerade kartböcker från 1700-talet, utformade av den konstnärlige gruvingenjören Johan Tobias Geisler (1683-1729). Kartorna låter oss stiga ner i den mörka underjorden, nivå för nivå, för att utforska de vindlande gruvgångarna och väldiga berg-rummen. Denna typ av gruvmåtnings teknik kallas för markscheideri och var en svensk specialitet för att på ett oslagbart sätt visualisera underjorden.

Hyvik, Jens Johan / Historien om Palestina og Israel i moderne tid

Novus Forlag ISBN 9788283901412, 302 s., hæftet, kr. 473,00 / 378,40

98.22

“Historien om Palestina og Israel” i moderne tid har som utgangspunkt det palestinske samfunnet i tiårene før 1900, og følger historien til dette geografiske området fram til i dag. Det lange tidsspennet bryter med en vanlig periodisering av Palestinas - og derfor også Israels historie. Ambisjonen om å favne om hele det geografiske området, og både israelsk og palestinsk historie, bryter også med tradisjonelle tematiske avgrensninger. Boka gir slik en ny, mer sammensatt, og dypere forståelse av samfunnsmessige endringsprosesser i området og av kampen mellom jødisk og palestinsk nasjonsbygging i tiden før og etter opprettelsen av staten Israel.